

AUSZTRÁLIÁBÓL JÖTTEK



Olyan növényeket mutatunk be, amelyeket a kertünkben, teraszunkon, a lakásunkban megszoktunk, évről évre ültetjük őket és élvezzük szépségüket. Tudjuk-e, hogy honnét származnak, hol van az őshazájuk? Most Ausztrália növényei között néztünk szét.

Ausztráliát 1606-ban fedezték fel holland hajósok, és hosszú elszigeteltségének köszönhetően a növényzet 80-85 százaléka ma is őshonos. Éghajlatát nagymértékben befolyásolják az óceáni áramlatok, melyek néha szárazságot, máskor esőket és viharokat hoznak. Északi részén trópusi, nyugaton mediterrán, délkeleten kontinentális éghajlat uralkodik; Európához képest pedig az évszakok pont fordítva vannak, amikor nálunk tél van, Ausztráliában nyár.

A növényzetet nedves eukaliptuszerdők, füves puszták és sivatagok jellemzik, a kontinens 20 százalékát erdők borítják.

Eukaliptuszfa

Talán mindnyájunk számára a legismertebb ausztrál növény az eukaliptuszfa (*Eucalyptus sp.*), a koalák kedvenc eledele. Látványos, bóbítaszzerű virágait a madarak porozzák be. Magyarországon leginkább virágcsokrokban, vágott zöldként, illetve aromanövényként ismert, azonban cserépen is megvásárolható és szobanövényként

nevelhető. Értékes illóolajat tartalmaz, amely vírus- és baktériumölő hatású, sebeket gyógyít, gyulladáscsökkentő hatású. Nálunk téli takarással, illetve konténerben hűvös verandán átteleltethető.

Sugárarália

Egyik régóta ismert szobanövényünk a sugárarália (*Schefflera arboricola*), amely Ausztráliában 20-30 méter magasra növő fa (a faj a dél-kínai szigeteken, Tajvanon őshonos). Mi szobanövényként tartjuk, törzsés

vagy bokros alakra nevelhető, irodák vagy nagyobb lakások, tágas előterek kedvelt növénye. Vannak zöld és tarka levelű fajtái, ez utóbbiak jobban bírják a meleg lakásokat, míg a zöld levelűek inkább a verandákat, hűvös előtereket kedvelik. Fényigényes, de nem szereti a közvetlen napot, a vízigénye közepes. Gyorsan növekszik, ezért kedveli a tápoldatozást és az átültetést friss, tápanyagdús talajba. A szaporítása nem egyszerű, nehezen gyökerezik dugványról, viszont gyorsan nő, ezért ha szeretnénk egy szép nagy sugáraráliát nevelni, vásároljunk egy kisméretű növényt és neveljük fel.



Eukaliptusz

AMI AZ ELŐNYE, AZ A HÁTRÁNYA IS

Magas illóolaj- és gyantatartalma miatt az eukaliptusz sajnos nagyon gyúlékony is, ezért a bozót- és erdőtűzek minden évben fellobbannak Ausztráliában. Egy bizonyos mértékig ez egy természetes módja a növényzet megújulásának, de az elmúlt évben átlagon felüli szárazság volt Ausztráliában, és az erdőtűzek veszélyes méreteket öltöttek.



Nem ott őshonos, de fatermetűre nő Auszráliában a sugárarália



A tarka levelű sugárarália-fajták jobban bírják a lakásokat



Sárkányfenyő

Szalmarózsa

Kevés kerti növény került át Ausztráliából Európába, azonban a magyar parasztkertek egyik jellemző virága, a szalmarózsa (*Helichrysum bracteatum*) meglepő módon a kenguruk földjéről származik. Szülőföldjén bokros évelőként nő, és egész Ausztrália területén gyakran előfordul. Európában egynyáriként neveljük. A szalmarózsát könnyen tudjuk magról szaporítani, ültethetjük cserépbe, balkonládába, kertbe. A virágokat a teljes kinyílás előtt leszedve, fejjel lefelé lógatva tudjuk megszárítani. Talajra nem igényes, jól bírja a szárazságot, és a napos helyeket kedveli.

Sárkányfenyő

Valószínűleg nem fogunk a kertünkbe ültetni sárkányfenyőt (*Wollemia nobilis*), de mindenképpen szót érdemel, mert felfedezése a huszadik század legnagyobb botanikai szenzációja. 1994-ben David Noble erdész az ausztrál Wollemi nemzeti park szurdokait járva rábukkant egy különleges túlevelű állományára, amely semmilyen általa ismert fajhoz nem hasonlított. A sárkányfenyőt addig kihaltnak tekintették, 90 millió éves kőületekből ismerték csak. Az állomány védelem alatt áll, dugványról szaporítják és a világ egyre több botanikus kertjébe juttattak már el példányokat a faj megismerése, fennmaradása érdekében. Egy szép példánya a budapesti Fűvészkertben is megtekinthető, a pálmaház közelében.

Thalmeiner Tünde



Szalmarózsa

NAPÓLEON KERTJÉBŐL VÁLT ISMERTTÉ

Először Étienne Pierre Ventenat francia botanikus írta le 1803-ban a szalmarózsát, Napóleon kedvese, Josephine Malmaison kertjének a gyűjteményében. A szalmarózsát Németországban kezdték el szaporítani 1850-ben. Leginkább szárított vágott virágként, vagy kerti egynyáriként terjedt el, de függőkosarakba ültethető, szép gömböt nevelő fajtája is van.

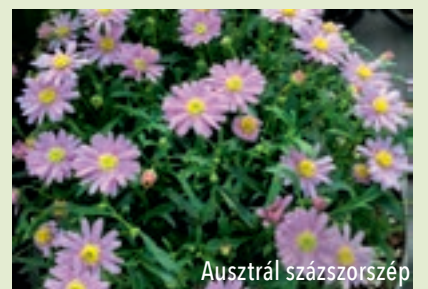
És a többiek...

Dísznövények: kengurumancs, bank-sziák, kazuárfa, palackfa, cikászok, 600-féle orchidea, ausztrál fukszia, ausztrál százsorszép, ezüstmenta.

Haszonnövények: makadámdió, újjélandi spenót, teafa (*Camellia sinensis*), ami értékes gyógynövény, de nem azonos a mindenki által ismert teacserjével.



Kengurumancs



Ausztrál százsorszép